

GUVERNUL ROMÂNIEI
COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE

ORDIN
pentru aprobarea Normelor privind clasificarea deșeurilor radioactive

Președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, în conformitate cu prevederile:

- Deciziei Primului Ministru nr. 220 / 14.02.2005 privind numirea în funcție;
- Legii nr. 111 / 1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârii Guvernului nr. 1627/23.12.2003 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, cu modificările ulterioare

emite următorul ordin:

Art. 1. Se aprobă Normele privind clasificarea deșeurilor radioactive prezentate în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. Normele prevăzute la art.1 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

Art. 4. Direcția Radioprotecție și Deșeuri Radioactive va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare
Vilmos Zsombori

București, 14 iunie 2005
Nr. 156

NORME PRIVIND CLASIFICAREA DEȘEURILOR RADIOACTIVE**Capitolul 1
Scop și definiții**

Art. 1. Prezentele norme stabilesc cerințele privind clasificarea deșeurilor radioactive, inclusiv a combustibilului nuclear uzat.

Art. 2.-(1) Prezentele norme sunt emise în temeiul Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, republicată cu completările și modificările ulterioare în vederea detalierii cerințelor privind clasificarea deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear ars de către Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, denumită în continuare CNCAN.

(2) Prezentele norme sunt de asemenea în acord cu prevederile Normelor Fundamentale de Securitate Radiologică aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 14/2000 și publicate în Monitorul Oficial al României nr. 404 bis/29 august 2000, cu prevederile Normelor Fundamentale privind Gospodărirea în Siguranță a Deșeurilor Radioactive, aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 56/2004 și publicate în Monitorul Oficial al României nr. 393/04.05.2004 și cu prevederile Normelor privind Eliberarea de sub Regimul de Autorizare a Materialelor rezultate din Practici Autorizate în Domeniul Nuclear, aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 62/2004 și publicate în Monitorul Oficial al României nr. 393/04.05.2004 .

Art. 3. În scopul aplicării prezentelor norme, pe lângă termenii și expresiile care se definesc în Legea nr. 111/1996, în Normele Fundamentale de Securitate Radiologică și în Normele Fundamentale privind Gospodărirea în Siguranță a Deșeurilor Radioactive, în prezentele norme mai sunt utilizați termeni și expresii specifice, ale căror definiții sunt date mai jos:

a) Depozitare geologică de adâncime : - Depozitarea definitivă a deșeurilor într-o instalație amplasată sub pământ, la o adâncime de ordinul câtorva sute de metri, într-o formațiune geologică stabilă, care asigură izolarea pe termen lung a radionuclizilor de biosferă. De regulă depozitarea geologică va fi utilizată pentru deșeuri de viață lungă și/sau deșeuri de activitate înaltă.

b) Depozitare de suprafață – Depozitarea definitivă a deșeurilor, cu sau fără bariere inginerești, la sau sub suprafața pământului, pentru care acoperirea finală de protecție are o grosime de ordinul a câțiva metri sau în caverne la câteva zeci de metri sub suprafața pământului. De regulă, deșeuri de viață scurtă, de activitate joasă și medie sunt depozitate definitiv în acest mod.

c) Deșeuri de activitate foarte joasă – Deșeuri radioactive de viață scurtă, a căror activitate specifică depășește nivelurile de eliberare de sub cerințele de autorizare, dar al căror conținut radioactiv este inferior nivelelor stabilite de CNCAN pentru definirea deșeurilor de activitate joasă. Depozitarea definitivă a deșeurilor de activitate foarte joasă necesită amenajări mai puțin complexe decât deșeurile de activitate joasă de viață scurtă.

d) Deșeuri de activitate joasă și medie – Deșeuri radioactive a căror concentrație a activității depășește nivelurile limită stabilite de CNCAN pentru deșeurile de activitate foarte joasă, dar al căror conținut radioactiv și putere termică sunt inferioare celor ale deșeurilor de activitate înaltă. Deșeurile de activitate joasă nu necesită ecranare în timpul manipulării sau al transportului. Deșeurile de activitate medie necesită ecranare în timpul manipulării.

e) Deșeuri de activitate înaltă –

(1) Lichidul radioactiv conținând cea mai mare parte a produselor de fisiune și a actinidelor prezente inițial în combustibilul nuclear uzat și formând reziduu de la primul ciclu de extracție cu solvenți din cadrul reprocesării;

(2) Deșeurile solidificate menționate în alin. (1) și combustibilul nuclear uzat;

(3) Orice alt deșeu cu activitate specifică comparabilă cu cele menționate în alin. (1) și (2).

În general, deșeurile de activitate înaltă conțin radionuclizi de viață lungă. Una din caracteristicile care deosebește deșeurile de activitate înaltă de cele de activitate joasă și medie este nivelul puterii termice, care la deșeurile de activitate înaltă necesită considerații speciale pentru manipulare sau depozitare definitivă.

f) Deșuri de tranziție – Deșuri radioactive având concentrația activității superioară nivelurilor de eliberare de sub cerințele de autorizare, dar care se dezintegrează la niveluri inferioare nivelurilor de eliberare de sub cerințele de autorizare într-o perioadă nu mai mult de 5 ani de depozitarea intermediară.

g) Deșuri exceptate – Deșuri conținând radionuclizi a căror concentrație a activității este atât de redusă, încât deșeurile respective pot fi eliberate (condiționat sau necondiționat) de sub cerințele de autorizare.

Capitolul 2

Domeniul de aplicabilitate

Art. 4.-(1) Prezentele norme se aplică activităților legate de gospodărirea deșeurilor radioactive, de la generare și până la depozitarea definitivă, inclusiv celor de gospodărire a deșeurilor radioactive și a surselor orfane rezultate din practici desfășurate în trecut și a celor de gospodărire a deșeurilor radioactive rezultate în urma intervenției referitoare la expuneri cronice.

(2) Prezentele norme se aplică, împreună cu reglementările specifice emise de organele competente, și în cazul activităților legate de gestionarea deșeurilor radioactive care prezintă pericole suplimentare, cum ar fi cele chimice, biologice, piroforice, inflamabile, etc.

Art. 5.-(1) Prezentele norme nu se aplică deșeurilor radioactive provenite din activitățile de extragere și preparare a minereurilor de uraniu și toriu.

(2) Prezentele norme nu se aplică efluenților radioactivi.

Capitolul 3

Clasificarea generală a deșeurilor radioactive

Art.6.-(1) Clasificarea generală a deșeurilor radioactive se referă strict la cerințele privind modul de asigurare a izolării de biosferă la depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive

(2) Conform clasificării generale, deșeurile radioactive se împart în:

- a) deșuri exceptate;
- b) deșuri de tranziție;
- c) deșuri de activitate foarte joasă;
- d) deșuri de activitate joasă și medie de viață scurtă;
- e) deșuri de activitate joasă și medie de viață lungă;
- f) deșuri de activitate înaltă.

(3) Cerințele de depozitare definitivă a fiecărei categorii de deșuri sunt următoarele:

- a) deșeurile exceptate pot fi depozitate definitiv fără restricții;
- b) deșeurile de tranziție se depozitează intermediar până când devin deșuri exceptate, putând fi depozitate definitiv fără restricții;
- c) deșeurile de activitate foarte joasă pot fi depozitate definitiv la suprafață, necesitând amenajări mai puțin complexe decât deșeurile de activitate joasă de viață scurtă;
- d) deșeurile de activitate joasă și medie de viață scurtă pot fi depozitate definitiv la/lângă suprafață;
- e) deșeurile de activitate joasă și medie de viață lungă pot fi depozitate numai în depozite geologice de adâncime;
- f) deșeurile de activitate înaltă pot fi depozitate numai în depozite geologice de adâncime.

Capitolul 4

Clasificarea operațională a deșeurilor radioactive

Art.7. În cadrul prezentelor norme, prin clasificarea operațională se înțelege clasificarea deșeurilor radioactive în scopul de a realiza activități asociate cu etapele anterioare depozitării definitive.

Art.8.-(1) Fiecare titular de autorizație care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive va stabili și va implementa un sistem operațional de clasificare a deșeurilor radioactive pe care le are în deținere sau în gospodărire.

(2) În vederea stabilirii și a implementării sistemului de clasificare operațională, titularul de autorizație care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive selectează criteriile aplicabile de la art. 9 al prezentelor norme.

(3) Sistemul de clasificare operațională trebuie realizat în așa fel încât să fie asigurată respectarea principiilor fundamentale ale gospodăririi deșeurilor radioactive și a cerințelor generale privind aplicarea principiilor respective, așa cum sunt ele formulate în Normele Fundamentale privind Gestionarea în Siguranță a Deșeurilor Radioactive.

(4) Sistemul de clasificare operațională a deșeurilor radioactive trebuie să fie în acord cu strategia națională privind gospodărirea în siguranță a deșeurilor radioactive.

(5) Sistemul de clasificare operațională a deșeurilor radioactive gospodărite de un titular de autorizație care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive trebuie aprobat de CNCAN în cadrul procesului de autorizare.

Art. 9-(1) Clasificarea operațională a deșeurilor radioactive va fi realizată de titularul de autorizație care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive ținând cont de:

- a) originea deșeurilor gestionate cum ar fi: amplasamentul, instalația, sistemul de proveniență;
- b) tipurile de deșeuri gestionate cum ar fi: filtre uzate, componente uzate, structuri demolate, gunoaie diverse, surse închise uzate, reziduuri din manipularea radioizotopilor;
- c) proprietăți nucleare și radiologice cum ar fi: conținutul fisil, generarea de căldură, debitul dozei ambientale, contaminarea suprafeței, activitatea specifică, compoziția de radionuclizi și timpii de înjumătățire ai radionuclizilor dominanți, potențialul de radioliză;
- d) alte proprietăți cum ar fi: riscuri fizico-chimice și biologice, corozivitate, conținutul de lichid liber, inflamabilitate, volatilitate, solubilitate, miscibilitate, dispersabilitate, conținutul organic, agenți complexanți și de chelare, reactivitate, sorbția radionuclizilor, capacitatea de a se umfla, substanțe periculoase chimic sau biologic;
- e) opțiuni de gospodărire cum ar fi: compresare, incinerare, imobilizare, segmentare, decontaminare sau topire.

(2) Titularul de autorizație care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive trebuie să clasifice fiecare colet/articol/lot cu deșeuri în conformitate cu sistemul de clasificare operațională și să înregistreze caracteristicile lor relevante conform reglementarilor specifice.

Capitolul 5

Dispoziții finale

Art. 10. Titularii de autorizații care desfășoară activități asociate cu etapele de gospodărire a deșeurilor radioactive valabile la data intrării în vigoare a prezentelor norme trebuie să se încadreze în prevederile normelor în termen de cel mult 2 ani.